

GRADI SE NOVI NEBODER U PARIZU

Pariz, grad koji je bio u toj mjeri zaštitnički raspoložen prema svojoj najdomljivijoj građevini da se punih trideset godina u njegovu povijesnom središtu nije smio sagraditi neboder, odlučio je konačno promijeniti tu odluku i dopustiti gradnju nebodera u blizini legendarnoga poslovnoga centra La Défense, izgrađenog 1989., u vrijeme kada je predsjedničku dužnost obnašao François Mitterrand

Predviđeni neboder bit će visok oko 300 metara (što je i prva visina Eiffelova tornja koji je narastao dvadesetak metara zbog naknadno dodane antene), a njegova će izgradnja stajati 900 milijuna eura. Zgrada bi trebala imati 130.000 kvadratnih metara poslovnog prostora, projektira je američki arhitekt Thom Mayne i trebala bi biti dovršena 2012.

Neupitno je da će i ovaj neboder, poput svakog koji se gradi u europskim i američkim metropolama, biti velika atrakcija.

Novi neboder *Svjetionik* (lijevo) i detalj konstrukcije

Projekt Thoma Maynea, projektanta i zagrebačkog Hypo centra, izabran je na međunarodnom natječaju, a zakrivljeni neboder nazvan *Svjetionik* (le Phare) gradit će se u pariškoj poslovnoj četvrti La Défense. Zanimljivo jest da će neboder imati ekološku staklenu konstrukciju, a krov će mu biti upotpunjen turbinama za proizvodnju energije s pomoću vjetrova koje će osiguravati električnu energiju za grijanje i hlađenje u jednome dijelu godine.

U posljednjih 30 godina u Parizu se zbog strogih građevinskih propisa nisu gradili tako visoki neboderi – jedini izuzetak je Tour Montparnasse u ju-

gozapadnome dijelu grada. Novi neboder bit će središnji projekt obnove sjeverozapadnog dijela Pariza.

Pogled na Eiffelov toranj danas

Gradnji *Svjetionika* protive se pariške gradske vlasti, no projekt podržava francuska nacionalna institucija EPAD (*l'Etablissement Public d'Aménagement de La Défense*), koja je zadužena za izgradnju u najvećoj europskoj poslovnoj četvrti.

Sve to zvuči odlično, no velik se broj graditelja pita kakav će tada biti doživljaj vertikalne strukture grada.

Središtem grada dugo je dominirao Eiffelov toranj, simbol Pariza još od 1889. kada je podignut za svjetsku industrijsku izložbu, a nakratko mu je konkurirao samo Tour Montparnasse, toranj visok 210 metara i sagrađen sedamdesetih, koji je svojom nakaznošću traumatizirao Parižane.

Eiffelov toranj nije samo kulturno mjesto grada, jedna od najvećih svjetskih turističkih atrakcija i dokaz

Zanimljivosti

inženjerske genijalnosti (iako ga u vrijeme izgradnje također nisu zaobišle kritike), već je i ključna točka njegova urbanizma, dominantna vertikala grada. Veliki stakleni toranj čija je izgradnja u planu taj će dojam neminovno poremetiti.

Gledano s druge strane, Pariz je jedan od rijetkih gradova koji su dugo bili zaštićeni od takvih građevina (u Londonu, japanskim gradovima i praktički svakom velikom gradu u Sjedinjenim Državama gradnja neobdora svakodnevna je pojava, a gradovi se nerijetko i natječu koji će od njih sagraditi viši), pa se može reći da je dugo odolijevao suvremenim intervencijama ove vrste.

PREMJESTANJE TORNJA STAROG 150 GODINA

Clavell Tower, jedan od zaštitnih znakova živopisne britanske pokrajine Dorset, bit će demontiran i ponovno sagrađen 25 metara dalje, pri čemu će biti i renoviran.

Tower of the Winds, kako se još naziva, 150 je godina stajao poput strazara na grebenu u zaljevu Kimmeridge, ali erozija tla dovela ga je samo dva i pol metra od ruba grebena. Kad bi se ostavio na starome mjestu bilo bi samo pitanje vremena kad će se srušiti u more. Toranj je 1830. dao izgraditi velečasni John Richards Clavell od Smedmorea kao zvjezdarnicu s tri kata i specifičnim toskanskim stupovima (kolonadama).

Pod nadzorom klesara iz *Landmark Trusta* 5. rujna 2006. započelo je premještanje tornja – radnici će kamen po kamen i ciglu po ciglu demontirati stari toranj i opet ga sagraditi 25 metara prema unutrašnjosti. Za

pothvat koji će trajati 18 mjeseci izdvojeno 898 tisuća funti.

Cilj ovog ambicioznoga konzervatorskoga projekta jest očuvanje tornja kao bitnog elementa obalnog krajobraza.

Clavell Tower postao je inspiracija mnogim umjetnicima. Pjesnik Thomas Hardy na njemu je čak udvarao svojoj djevojci te ga je stavio kao ilu-

Pogled na Clavell Tower

sve kamenje i cigle biti izbrojeni kako bi novi toranj bio što sličniji

Izgradnja tornja na novoj lokaciji

straciju u zbirci pjesama. Spisateljica P.D. James gledajući toranj dobila je ideju za novelu *The Black Tower*.

Lokalni povjesničar Rodney Legg izjavio je na početku radova kako će

starom. Razlike će postojati, ali će biti vrlo male. Nakon izgradnje toranj se planira pretvoriti u odmaralište.

T. Vrančić
Izvor: t-portal